

Rom 10, 3

3: Fordi de er uvitende om Guds rettferdighet og søker å sette opp sin egen rettferdighet, har de ikke underordnet seg Guds rettferdighet.

Dette er hele verdens åndelige historie - ikke bare det vantro Israels, men også alle bekjennende, men vantro kristnes. "Fordi de er uvitende om Guds rettferdighet og søker å sette opp sin egen rettferdighet, har de ikke underordnet seg Guds rettferdighet". Ja, hovedsaken i det apostelen sier her, er at de "ikke underordnet seg (ikke gav seg inn under) Guds rettferdighet". Men hva menes det da her med Guds rettferdighet? Det ordet kan bety to helt forskjellige forhold. Først og fremst Guds personlige rettferdighet, i dette at han først og fremst i seg selv er rettferdig og hellig, og at han handler og dømmer rettferdig mot alle sine skapninger (Sal 33: 5, 48: 11, 119: 137 m. fl.). Men dernest betyr "Guds rettferdighet" i Skriften også den rettferdighet Kristus har oppnådd for oss, og som tilregnes de som tror (Rom 1: 17, 3: 21-22, 2Kor 5: 21, Fil 3: 9). Vi ser tydelig av sammenhengen hvilken av disse betydningene av "Guds rettferdighet" det er Paulus taler om her. Først taler han om vår egen rettferdighet, som motsetning til Guds rettferdighet, når han sier at "de søker å sette opp sin egen rettferdighet". Da forstår vi at her må han da tale om den Guds rettferdighet som gis oss i stedet for vår egen rettferdighet - altså den rettferdighet Kristus har fullbrakt for oss.

Dernest gir Paulus selv forklaringen på hva det er han mener med Guds rettferdighet, når han straks tilføyer: "For Kristus er lovens ende til rettferdighet for hver den som tror". Det er altså den rettferdighet Kristus frambrakte for oss, apostelen her kaller "Guds rettferdighet" - på samme måte som i det tredje kapitlet. Der gir han også en klar skildring, slik: "Det er Guds rettferdighet ved tro på Jesus Kristus, til alle og over alle som tror" (v. 21-22, konf. 2Kor 5: 21). Det er denne Guds rettferdighet som de vantro jødene og alle mennesker som lever i sin vantro (på grunn av sin egen motstand) ikke kjenner. Det er dette som er Guds nådige råd til frelse; at han ville sende sin enbårne Sønn til soning for våre synder. At Sønnen både gjennom sitt liv og sin lidelse skulle oppfylle loven i vårt sted, og at denne hans fullkomne oppfyllelse skjenkes og tilregnes som rettferdighet for den som tror. Det er dette som var en skjult hemmelighet for jødene, på tross av de mange og store vitnesbyrdene de hadde nettopp om dette i sin hellige Skrift og sin forbilledlige offertjeneste.

At de likevel ikke kunne forstå denne Guds rettferdighet, det kom først og fremst av det falne hjertets motvilje mot selve saken - "de har ikke underordnet seg (gitt seg inn under) Guds rettferdighet". Menneskets natur vil ikke erkjenne sin fortapte tilstand og motta nåde bare av nåde. I tillegg til dette har vi det naturlige mørket som gjør at vi ikke kjenner hvor dypt vårt eget forderv stikker, og heller ikke Guds hellighet, eller hvor fullkommen rettferdighet Guds hellige lov krever. Tilstanden var den samme hos de vantro jødene som den er hos de vantro i dagens kristenhet. Det er ikke gått opp for dem at Gud er hellig og kan ikke være fornøyd med menneskene uten at de også er hellige (3Mos 19: 2, 20: 26). De har heller ikke innsett at vi gjennom syndefallet er så grunnfordervet,

så langt borte fra en slik hellighet, så fulle av all slags synd, at vi aldri i dette liv vil kunne stå fram rettferdige i oss selv, for hans øyne. Derfor drev de bare på i det fruktesløse strevet med å søke å bygge opp sin egen rettferdighet.

De søker å sette opp sin egen rettferdighet. Dette foregår på svært forskjellig vis hos den enkelte, avhengig av hvor mye kunnskap eller mørke som hersker hos menneskene. Jødene trodde de var rettferdige, på bakgrunn av noen ytre gjerninger etter loven, sine offer, bønner, almisser, utvortes rettskaffenhet osv. Bare de ikke var mordere, ekteskapsbrytere, tjuver osv. Slik er det i dag også; for den store massen iblant oss er dette nok til at de anser seg rettferdige, eller i alle fall akseptable innfor Gud. De som har oppfattet litt mer om Guds hellighet, de legger til litt mer, som f. eks. at en bør elske Gud, respektere og lese hans ord, helligholde hviledagen osv.. Men de fortsetter å opprettholde samfunn med verden - disse riktignok da med den mer moralsk høyverdige del av verden. Har man så ennå mer lys, så innser en at en også må omvende seg fra verdens vesen og bli et åndelig menneske, angre og avlegge syndene sine, våke, be, forsake kjødets lyster og tro på Jesus. Men alt sammen blir likevel bare lovgjeringer. Mange av disse deltar også i en viss åndelig virksomhet for misjonen, eller i annen veldedighet. I alt dette driver de fortsatt bare på med å bygge opp sin egen rettferdighet. For det er i alt dette disse sjelene har sin frelsesvei, sitt egentlige håp. De er ikke blitt knust (dødet) av loven.

Så er altså alle slike gjerninger alltid bare et tegn på at en forsøker å bygge opp sin egen rettferdighet? Slik kunne noen ennå finne på å spørre. Svar: Nei, slett ikke! For disse, og flere andre gjerninger, kan også gjøres i en ekte tro og gudsfrykt. Det er ikke gjerningene i sin ytre form som viser at det er egenrettferdighet. Men hør nå, og legg merke til hva det egentlig er som kjennetegner egenrettferdigheten. Det er at slike og liknende tiltak og gjerninger for disse menneskene er blitt deres frelsesgrunn og det hjertet innerst inne (oftest helt ubevisst) bygger på. Men de samme menneskene har samtidig helt bibelske vitnesbyrd om sin tro på Kristus og hans forsoning. Dette håpet om egen rettferdighet, som sitter så dypt i vår natur hos oss alle sammen, er ikke blitt knust (dødet) gjennom Guds hellige krav. Derfor har menneskene ikke lært å se på sin alvorligste fromhet og sine beste gjerninger som "søppel" (Fil 3: 8) i spørsmålet om å stå rettferdige innfor Gud.

De har ikke lært å søke nåde og forlatelse selv for sine beste gjerninger, fordi de er smittet av synd. Isteden søker de til denne kristelige aktiviteten og gjerningene, for å dempe uroen over synden gjennom dette. Det er da all denne kristelige aktiviteten viser at det er et menneske som lever i sin egenrettferdighet. Disse taler, vitner og synger da først og fremst om gjerninger. Bare ganske flyktig kommer de veien om forløsningen i Kristus. For det anser de for å ha oppfattet godt nok én gang for alle. Eller de ser til og med på forkynnelsen av den frie nåden som skadelig for en rett helliggjørelse. Dette viser at du ikke er knust (dødet) av loven. At din egen kraft ennå ikke er brutt ned og tilintetgjort. Du har ennå hjertets dypeste tilfredsstillelse i noe du selv har deltatt i. Noe ganske annet er det når et menneske har gitt opp alt i seg selv; sin egen kristendom, sin egen kraft. Har stått dømt og skyldig i alle forhold, og har sin eneste trøst og fred i Kristi gjerninger, Kristi lydighet, Kristi lidelse,

Kristi bønner. Og bare på grunn av den store, ufortjente nåden oppglødes de til å gjøre det som er godt. Da er gjerningene blitt Åndens frukter, og velbehagelige for Gud.

Dermed er det ikke sagt at disse som tror nå er fri fra all mulig egenrettferdighet. Nei, slett ikke. Men deres egenrettferdighet er nå ikke lenger deres frelsesvei, men tvert imot en fristelse for dem, og en plage. Nå møter de den som all annen fristelse og synd; de dømmer den selv, og kjemper mot den. Men det er ikke en slik egenrettferdighet, den som frister og plager deg, vi tar opp her. Paulus taler om mennesker som virkelig bevisst søker å bygge opp sin egen rettferdighet, for selv å bestå innfor Gud, og ikke underordner seg Guds rettferdighet.

Og årsakene til et slikt bevisst strev for å opprette sin egen rettferdighet, er det vi allerede har nevnt; at de ikke virkelig kjenner hvor dypt fordervet sitter i dem, og heller ikke det Gud i sin hellige lov krever. Det ligger en markert lettsindighet i naturen hos oss alle sammen, så vi ikke oppfatter hva det er Herren Gud sier; at han krever fullkommen renhet og hellighet. Og når en ikke oppfatter - eller later som en ikke har oppfattet - at han først og fremst vil ha hele hjertets kjærlighet og renhet, da blir en bare opptatt med ytre gjerninger. Som om Gud var fornøyd med dette - mens hjertet er opptatt med avgudene, med synden og verden. En gir, som Luther sier, "skallet og agnene til Gud, men kjernene og kornet til djevelen". Da anser en seg å være rettferdige innfor Gud, ved å gi ham stor kristelig aktivitet, d. e. mange vakre skall. Mens kjernene, eller hjertet, er gitt til synden og verden. Det var akkurat dette hykleriet (skuespillet) hos fariseerne Kristus angrep aller mest når han talte.

I bergprekenen (Mat 5 - 7) ser vi at dette var hovedemnet. Han var opptatt med å avsløre fariseernes falske rettferdighet. De trodde de var rettferdige når de ikke hadde gjort åpenbare gjerninger som mord eller hor o. l. Men Herren forklarte dem at den som blir vred på sin bror eller far, og bryter ut i harde ord mot ham, han er skyldig og dømmes som en morder. Og den som ser på en kvinne med urent begjær, han har allerede drevet hor med henne i sitt hjerte. Senere ser vi, f. eks. i Mat 23, hvordan han gjentatte ganger roper sitt "vé" over samme slag hykleri, og sier: "dere renser utsiden av beger og fat, men innvendig er de fulle av rov og selvopptatthet". Når egenrettferdigheten får herske, så har det egentlig sin grunn i et hykleri (skuespill). En opptrer som om en ikke er klar over at Herren krever renhet i hjertet. I sin fromhet spiller en bare på ytre gjerninger. Og på den linjen kan en nok bli både god og from i egne øyne.

Så nå vet du altså hvordan du skal få eie den trøsten at du selv er god og from. Det er bare å leve i et sånt skuespill, et hykleri, at du ikke bryr deg om hvordan det egentlig står til i hjertet ditt, men bare ser på ytre gjerninger. Ikke bryr deg med spørsmålet om hjertet ditt alltid er godt og rent, ydmykt, mildt og fullt av kjærlighet. Da kan du bli så from som du synes du behøver for å ha all trøst i deg selv. Og da er du med all din fromhet blitt en fariseer. Hvis derimot Gud har møtt din sjel så det er blitt maktpåliggende for deg at du i alle ting må være hellig, i ditt hjerte og til enhver tid, - slik det jo kreves at menneskene er innfor Guds øyne, - da blir du aldri fornøyd med deg selv så lenge du er på

denne jord. Nei, da kan du nok ofte få kjenne synden forferdelig sterk og grusom. Du ser den i alle slags utgaver, så du vet ikke lenger hvor du skal vende deg. Mange ganger kan du fristes til å gi opp, på tross av all den nåde som forkynnes i evangeliet. Da ser du ikke lenger noen fromhet og rettferdighet i deg selv. Nå blir du bare en elendig synder som til enhver tid trenger nåde. Som alltid er avhengig av Frelseren og hans forsoning, hans forsvar. Et slikt menneske er en kristen.

Men fremdeles finnes det kanskje noen som tenker at det å søke å sette opp sin egen rettferdighet, det er vel tross alt ikke så farlig. Ja, det viser jo egentlig en kristelig holdning, for da satser en jo virkelig på å lyde Guds ord i loven? Men hør da hvordan dette oppfattes av en høyere rettsinstans, en høyere domstol! Hør hvordan Gud ser det, når han gav sin Sønn til et blodig offer for våre synder, og har åpenbart for oss denne store nåden i sitt evangelium. Apostelen sier:

De har ikke underordnet seg (gitt seg inn under) Guds rettferdighet. Legg merke til dette! De har ikke "underordnet" seg. De står imot Gud i dette som er hans høyeste vilje og lov; at alle skal tilbe Sønnen (Joh 6: 29). Her skal vi huske på det vi tidligere har sagt om alvor og nidkjærhet. Å avvise Guds hellige lov i likeglad lettsindighet er visst noe alle forstår er å forakte Gud. Men å ha nidkjærhet for loven, og ikke ha sans for Guds høyeste vilje, det er forrædersk ondskap som pådrar seg Guds største vrede. Hør hvordan apostelen taler i Heb 10: 28-29. Etter at han først har minnet om hvordan de måtte dø, uten barmhjertighet, de som syndet mot Mose lov, tilføyer han: "Hvor mye hardere straff tror dere ikke den skal bli funnet verdig til, som har trampet Guds Sønnns blod under fot og vanhelliget paktsblodet?" Her hører du hvordan Gud ser på egenrettferdigheten. For gjennom den blir i sannhet "Guds Sønnns blod trampet under fot", og det blodet som rant fra ham, foraktet.

Tenk etter hva alt dette betyr! Først og fremst har vi allerede funnet at egenrettferdigheten har sin grunn i hykleriet. En bare skyver fra seg sannheten om at Guds høye krav gjelder vårt hjertes forhold. Overfor disse kravene blir derimot en oppriktig sjel alltid en synder, blir ydmyket og søker nåde. Isteden nøyer en seg altså bare med å gi Gud ytre gjerninger. I tillegg ligger det i dette at en forakter Guds aller største barmhjertighet og nåde, da han gav oss sin Sønn som frelser og offerlam. Forakter Guds Sønnns aller største offer, hans blodige død, og forakter alle Guds klare, konkrete budskap om dette.

Når en slik forakter alt det Gud har gjort og sagt, samtidig med at en jager etter rettferdighet og frelse, det beviser vel klart nok hvilket mørke det er som nå hersker i sjelen!

For øvrig bør en jo her også huske to ting: Først at når Gud har gitt sin Sønn i døden for oss, da må jo all vår rettferdighet og all vår mulighet til å bestå innfor loven i egen person, være forkastet. Dernest at det ikke kan være noe Gud da anser så stort og viktig som at vi gir Sønnen ære, og lar hans offer være nok for oss. Men dette mørket i sjelen kommer fra hjertet. For naturen motsetter seg

fullstendig tanken på at vi i oss selv er helt og holdent fortapt, og det å åpne seg og motta all nåde fra Gud. Det er derfor Paulus sier: "De har ikke underordnet seg Guds rettferdighet", de strir mot Guds råd til frelse. De "hava icke hörsammat evangeliet"/var ikke lydige mot evangeliet (v. 16). Guds evangelium er ikke en spøk, men hans aller største alvor. Det at de ikke kjenner Gud, og egenrettferdigheten, kommer altså av hjertets motstand mot Herren.

Å underordne seg Gud, høre hans røst og la seg lede av ham, koster enormt og er særdeles drepende for vår falne natur. Da er det langt mer tilfredsstillende å gjøre mange store gjerninger, for da kan en hele tiden gjøre seg store tanker om seg selv, om sin forstand og sin innsats. Men Herren har sagt at "lydighet er bedre enn offer, lydhørhet er bedre enn fett av værer". "Hør! Så skal deres sjel leve". Dette er ikke bare den aller største nåde, - det er også det mest alvorlige budet: "Kyss (hyll, tilbe) Sønnen, for at han ikke skal bli vred, og dere gå fortapt på veien!" (Sal 2), så dere ikke skal være under "Lammets vrede" (Åp 6: 16). "Den som ikke har Guds Sønn, har ikke livet" (1Joh 5: 12). Her ser du alvoret i "troens lov" (Rom 3: 27). Men hele verden sover overfor disse sannhetene som først og fremst skjules for menneskene gjennom ytre sett vakre og fromme liv i bibelstudie, bønn og gode gjerninger. Med slike kristelige liv går mangfoldige loviske og alvorlige sjeler blinde og bedratt inn i evig fortapelse.

Når min bekjennelse og kristne liv gjør at jeg ikke er en fortapt synder som hver dag trenger Kristi bryllupsklær, da er en slik kristendom det største hinder for at jeg kan bli frelst (Mat 21: 31). Men ettersom bekjennelse og et kristent liv jo er gode ting, så ligger ondets rot egentlig i det falne hjertets motstand mot Herren. "De har ikke underordnet seg Guds rettferdighet". Og hva som er denne Guds rettferdighet, det får vi nå høre i det Paulus tilføyer: